

Służba katechetyczna
Kościola Zielonoświątkowego w Polsce

Program nauczania religii
dla klasy VIII szkoły podstawowej

Symbol programu: **NK/ 18/2018**

Podręcznik nauczyciela i ćwiczenia dla ucznia noszą tytuł

Ja i Bóg w działaniu

PROGRAM NAUCZANIA DLA KLASY VIII JEST KOMPATYBILNY Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ
KATECHEZY ZIELONOŚWIĄTKOWEJ - PRZYJĘTEJ PRZEZ NACZELNĄ RADĘ KOŚCIOŁA
W DNIU 05.05.2017 R.

Program powstał pod kierunkiem Elżbiety Bednarz

WPROWADZENIE

Uczniowie klasy VIII do młodzież, która znajduje się w końcowej fazie wczesnego okresu dorastania. Adolescencja jest to okres osiągnięcia dojrzałości poprzez przemiany w życiu człowieka, które prowadzą go z dzieciństwa ku dorosłości. Po stabilnym okresie dzieciństwa jest to czas intensywnych przemian, którym podlega większość procesów rozwoju, zarówno biologicznych, psychologicznych, jak i społecznych. Z punktu widzenia fizjologicznego następują zmiany w budowie i czynnościach ciała dorastającego człowieka, związane z odpowiednią gospodarką hormonalną. Przemiana psychologiczna dotyczy przede wszystkim procesów emocjonalnych i poznawczych, jak również rozumienia norm moralnych. W okresie adolescencji człowiek uzyskuje dwie istotne dla jego dalszego rozwoju zdolności, a mianowicie zdolność do dawania nowego życia oraz zdolność do samodzielnego kształtowania własnej osobowości.

Według M. Orwida i K. Pietruszewskiego, główne zadania adolescencji to zakończenie procesu separacji/indywidualizacji rozpoczętego w pierwszym roku życia i określenie własnej, szeroko pojmowanej tożsamości: ustalenie tożsamości psychologicznej, psychoseksualnej, interakcyjnej, społecznej, ustalenie własnego systemu wartości i określenie własnych systemów życiowych¹.

Na tym etapie edukacyjnym mamy więc do czynienia z osobą, która dojrzewa fizycznie i psychicznie, kształtuje się nowy dorosły człowiek. Okres, który następuje w procesie rozwoju poznawczego, przez J. Piageta zwanym okresem operacji formalnych (wiek dz. 11-12 lat), to czas w którym uczniowie zaczynają być gotowi do funkcjonowania na poziomie symbolicznego i abstrakcyjnego myślenia. Młody człowiek jest zdolny do rozwiązywania problemów w umyśle za pomocą systematycznego testowania zbioru hipotez, wyłączenia hipotez i równoczesnego badania ich wzajemnych zależności. W tym okresie rozwija się zdolność obserwacji. Uczeń potrafi już samodzielnie koncentrować uwagę na poszczególnych zadaniach. W procesach myślowych analiza i synteza stopniowo zostają dobrze opanowane. Uczniowie interesują się logicznymi następstwami i tym, co może być udowodnione. Stawiają pytania o sens rzeczywistości. Osobista akceptacja wartości jest elementem rozwoju osobowości. Nastolatek nie przyjmuje wszystkiego, co się mu przekazuje; wszystko poddaje krytycznej ocenie. Jest szczególnie krytyczny wobec autorytetów. W życiu młodego człowieka pojawiają się niekiedy sprzeczne, wykluczające się tendencje (egocentryzm i poświęcenie się, obojętność i zaangażowanie się). Istotną cechą charakterystyczną jest wzrost autonomii emocjonalnej i autonomii przy podejmowaniu decyzji. Zaznacza się to w podejmowaniu decyzji, zwłaszcza moralnych i religijnych oraz dotyczących światopoglądu. Młodzież pragnie sama decydować o własnym losie, o dokonywanych wyborach.

W tym okresie życia młodzież jest świadoma występowania niekonsekwencji i błędów wynikających z używania kontroli i równowagi umysłowej. Potrafi ustalać własne plany realizacji długich i szczegółowych projektów, jeśli podane mają cele i ramy czasowe zakończenia projektu.

Młodzież zaczyna uważniej niż do tej pory obserwować otoczenie, dostrzega wiele spraw, których przedtem nie zauważała, przeprowadza porównania między zaobserwowanymi faktami, analizuje cechy i sposób postępowania osób ze swojego środowiska. Zwraca szczególną uwagę na sprzeczności i niekonsekwencje w działaniu ludzi, na niezgodność pomiędzy deklaracjami a czynami, pomiędzy głoszonymi zasadami a ich realizacją w życiu. Głównymi obiektami młodzieńczej krytyki stają się ludzie z bliższego

¹ M. Orwid, K. Pietruszewski, *Psychiatria dzieci i młodzieży*, Collegium Medicum U J, Kraków 1996, s. 88.

i dalszego otoczenia, a w szczególności osoby dorosłe, z którymi nastolatki systematycznie kontaktują się, czyli rodzice i nauczyciele. Ponadto przedmiotem krytyki stają się fakty i zjawiska z otaczającej rzeczywistości społecznej. Na rozwój umysłowy młodzieży ogromny wpływ wywiera szkoła, obok oddziaływań środowiska rodzinnego i środków masowego przekazu. Aktywność myślowa, zwiększająca się orientacja w dziedzinie nauki i kultury prowadzi do budzenia się i rozwijania zainteresowań.

Na tym etapie uczniowie nabywają umiejętności samodzielnego studiowania Pisma Świętego, uczą się metod i zasad interpretacji tekstu. Do pracy należy wprowadzić metody poszukujące (drama, dyskusja, panel, trybunał, quizy, rewizje życia, dylematy moralne, tzw. „burza mózgów”). Pomogą one kształtować własne opinie, umiejętności argumentowania, motywowania, precyzowania myśli. Szczególną uwagę należy zwrócić na kształtowanie odpowiedzialności za własne postępowanie, poprzez pokazanie tych dylematów w życiu mężów Bożych.

Młodzież w wyniku dojrzewania struktur umysłowych, jest już w stanie pełniej rozumieć treści biblijne, wyciągać ogólne wnioski, rozważać abstrakcyjne pojęcia i łączyć poszczególne części w całości. Uczniowie są w stanie podjąć zadanie odkrywania podobieństwa pomiędzy historią Izraela w Starym Testamencie, a historią życia każdego człowieka nawracającego się do Boga, zaczną rozumieć sens odkupieńczej śmierci Jezusa, będą w stanie widzieć poznawane wcześniej historie w szerszym kontekście.

Ponieważ młodzi ludzie w tym wieku są otwarci na wyzwania, powinni zostać zachęcani do powierzenia swojego życia Chrystusowi. Wierząca młoda osoba powinna być zachęcona do żywej wiary i osobistej relacji z Chrystusem.

Nastolatki są osobami prawie całkowicie rozwiniętymi społecznie. Na ich decyzje duży wpływ ma to, co inni pomyślą. Choć potrzebują oni zdystansowania się od rodziców i ich pragnień, nadal ważne jest dla nich bezpieczeństwo w grupie. W tym właśnie czasie nasila się problem presji rówieśniczej. Wzorce rówieśników i dorosłych stają się szczególnie ważne w życiu dorastających dzieci. Modele utrwalają się poprzez dobre relacje. Te nacechowane wrogością są odrzucane. Wzorce pozostają ważnymi komponentami w budowie osobowości.

Dwa elementy powinny towarzyszyć rozwojowi wiary w tym okresie: pełne zaufania środowisko społeczności chrześcijańskiej i przynależność do grupy młodzieżowej, która będzie pomagać w sprawdzeniu ograniczeń wynikających z przekonań. Młodzi ludzie w Kościele potrzebują wsparcia i prowadzenia osób dorosłych w poznawaniu spraw związanych z wiarą, ale z pewnością nie kontrolowania i manipulacji. Ponadto potrzebują, by dać im szansę wkładu w życie Kościoła poprzez to, iż katecheta da im możliwość przetestowania drogi życia stwarzając okazje do usługiwania w społeczności. Nauczyciele muszą pozwolić im zadawać trudne pytania, licząc się z tym, że na niektóre nie odpowiedzą, lub ich odpowiedź nie spodoba się uczniom. W tym trudnym okresie rozwoju najważniejszą rzeczą jest „klarowność” osoby uczącej. Musi ona zdobyć zaufanie dzieci, aby zostać dopuszczona do ich rozterek związanych z okresem adolescencji.

Przedstawieniu nowych aspektów prawd wiary i życia wiarą musi towarzyszyć ich intelektualne zgłębienie i podbudowa. Zadaniem nauczyciela jest ukazanie ich egzystencjalnej wartości, kształtowanie religijnego sposobu myślenia, dawanie pewności budowania i trwałości przekonań, uzdalnianie do wyborów w duchu chrześcijańskim.

Poniżej zaprezentowany program katechezy zielonoświątkowej uwzględnia wyżej wymienione wskazania, możliwości i ograniczenia dotyczące uczniów na etapie klas końcowych szkoły podstawowej. Wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu młodego człowieka zarówno na tematy o Bogu i Jego Słowie, jak też o codziennych problemach, które go nurtują i wymagają konkretnych wskazówek, co do ich rozwiązań.

Do programu nauczania zostały opracowane scenariusze lekcji dla nauczyciela oraz ćwiczenia dla ucznia.

Program nauczania religii dla klasy VIII – 33 lekcje - *Ja i Bóg w działaniu*

CELE KATECHETYCZNE

- Rozwijanie głębszej wiedzy o Jezusie Chrystusie oraz potrzebie ewangelizacji.
- Świadoma partycypacja Ducha Świętego w swoim życiu.
- Rozbudzenie zainteresowania tematem eschatologii.
- Kształtowanie świadomej postawy wobec modlitwy i postu.
- Kształtowanie refleksyjnej postawy wobec problemów dojrzewania i pytań egzystencjalnych.
- Dostrzeganie ważnej roli naszej relacji z Bogiem wobec nowych wyzwań i doświadczeń.
- Przygotowanie do służby Bogu i ludziom.

ZADANIA KATECHETY

- Pomoc uczniom w rozwijaniu wiedzy o Jezusie Chrystusie oraz potrzebie ewangelizacji.
- Kształtowanie postawy świadomej partycypacji Ducha Świętego w życiu uczniów.
- Rozbudzenie zainteresowania uczniów tematem eschatologii.
- Kształtowanie w uczniach świadomej postawy wobec modlitwy i postu.
- Pomoc w kształtowaniu refleksyjnej postawy wobec problemów dojrzewania i pytań egzystencjalnych naszych uczniów.
- Wskazanie uczniom ważnej roli naszej relacji z Bogiem wobec nowych wyzwań i doświadczeń.
- Pomoc w przygotowaniu uczniów do służby Bogu i ludziom.

TREŚCI

1. Nauka o Jezusie Chrystusie i ewangelizacja

- 1.1. Jezus Chrystus: Bóg i człowiek w jednej osobie
- 1.2. Śmierć i Zmartwychwstanie
- 1.3. Zbawienie i życie wieczne w Jezusie Chrystusie
- 1.4. Zwiastowanie Ewangelii

2. Duch Święty w życiu człowieka

- 2.1. Owoce Ducha Świętego
- 2.2. Dary Ducha Świętego
- 2.3. Rola i działanie Ducha Świętego dziś

3. Eschatologia

- 3.1. Znaki czasów ostatecznych
- 3.2. Pochwycenie
- 3.3. Armagedon
- 3.4. Sąd/1000- letnie królestwo

3.5. Niebo/Piekło

3.6. Co zrobić, aby być gotowym?

4. Modlitwa i post

4.1. Czym jest modlitwa? Rodzaje modlitwy

4.2. Potrzeba modlitwy. Moc modlitwy. Wysłuchane modlitwy

4.3. Przeszkody w modlitwie

4.4. Interpretacja modlitwy „Ojcze nasz”

4.5. Rodzaje i znaczenie postu

5. Miłość ponad wszystko

5.1. Miłość w trudnych sytuacjach – miłość bezwarunkowa

5.2. Poświęcenie wynikające z miłości

5.3. Przebaczenie zdrady

6. Podstawowe problemy okresu dojrzewania

6.1. Wolność, a odpowiedzialność

6.2. Komunikacja interpersonalna (przyjaciele, rodzina i nauczyciele)

6.3. Autorytety w moim życiu

7. Pytania egzystencjalne

7.1. Moja tożsamość – kim jestem

7.2. Moje powołanie - co mogę zrobić dla innych

7.3. Moje cele życiowe – do czego dążę

8. Nasza relacja z Bogiem wobec nowych wyzwań i doświadczeń

8.1. Jak radzić sobie z emocjami i niewłaściwymi myślami?

8.2. Wpływ grupy rówieśniczej

8.3. Odmienność i akceptacja

8.4. Kształtowanie charakteru/postaw

9. Służąc Bogu służymy ludziom

9.1. Czym jest służba dla Boga – biblijna wartość służby

9.2. Służba dla Boga służbą dla człowieka

ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA:

Uczeń powinien znać:

- poszerzone wiadomości związane z nauką o Jezusie Chrystusie i ewangelizacji;
- rolę Ducha Świętego w swoim życiu;
- zagadnienia dotyczące eschatologii;
- podstawowe treści dotyczące modlitwy i postu;
- sposoby związane z przygotowaniem do służby Bogu i ludziom.

Uczeń powinien umieć:

- dostrzegać potrzebę ewangelizacji;
- kształtować swoją postawę dotyczącą problemów dojrzewania i pytań egzystencjalnych w oparciu o Słowo Boże;
- dostrzegać ważną rolę naszej relacji z Bogiem wobec nowych wyzwań i doświadczeń;
- zachowywać świadomą postawę wobec modlitwy i postu.